

Verboden huwelijken

Onderzoek naar de werking van de Wet tegengaan huwelijksdwang in de praktijk

Susan Rutten, Eliane Smits van Waesberghe, Richard Blauwhoff, Esther van Eijk, Pauline Kruiniger, Leyla Rechtes, Elles Ramakers, Inge Rook

Vier jaar geleden trad de Wet tegengaan huwelijksdwang (verder te noemen: de wet) in werking. De Universiteit Maastricht en het Verwey-Jonker Instituut hebben in opdracht van het WODC onderzocht hoe deze wet in de praktijk werkt. Doel van de wet was om huwelijksdwang in Nederland verder te beteugelen en de erkenning van in het buitenland gesloten huwelijken te beperken tot huwelijken die overeenstemmen met het in Nederland algemeen geaccepteerde karakter van het huwelijk. In het Nederlandse huwelijksrecht werd bijvoorbeeld de mogelijkheid afgeschaft om beneden de leeftijd van achttien jaar te trouwen, zijn strengere eisen gesteld aan huwelijken tussen verwanten in de derde en vierde graad, en zijn de voorzieningen uitgebreid om iets te ondernemen tegen gedwongen huwelijken, kindhuwelijken en polygame huwelijken. Verder regelt de wet dat buitenlandse huwelijken die onder dwang zijn aangegaan, buitenlandse kindhuwelijken en polygame huwelijken die een band met Nederland hebben, in Nederland niet meer kunnen worden erkend.

Uit het onderzoek komt naar voren dat de meeste professionals die met de wet werken bekend zijn met de normstelling, maar nog kennis missen op het gebied van de juridische instrumenten die deze wet biedt. De werking van de Wet tegengaan huwelijksdwang heeft zich dan ook het duidelijkst gemanifesteerd in het vreemdelingenbeleid ten aanzien van kindhuwelijken. Daar biedt de wet duidelijkheid en aan de minderjarige echtgenoot bescherming tegen een gedwongen samenleven met haar man. De meeste asielaanvragen voor verblijf van kindbruiden uit het buitenland blijken personen uit Syrië te betreffen. Het aantal kindhuwelijken waarbij een of beide echtgenoten op het moment van de verblijfsaanvraag voor echtgeno(te)ot, nog niet de leeftijd van achttien jaar heeft of hebben bereikt, bedraagt sinds de inwerkingtreding van de Wet minimaal circa 150 personen. Anderzijds werd ook gesignaleerd dat het gebeurt dat kindbruiden alleen en onbeschermd achterblijven in het buitenland omdat het huwelijk in Nederland niet wordt erkend. Hierbij kunnen elementaire mensenrechten, zoals het recht op gezinsleven of de rechten van het kind, in het geding zijn. Een ander probleem is dat huwelijksdwang nog steeds moeilijk valt vast te stellen. De redenen daarvoor zijn divers. Mensen melden het niet altijd uit angst voor sociale gevolgen, maar ook een gebrek aan contact van ambtenaren met de huwelijkskandidaten als gevolg van digitalisering, en een afstand tussen de overheidsautoriteiten en mensen zelf, spelen hier een rol. Ook richt de wet zich alleen op huwelijken die bij de Nederlandse autoriteiten bekend worden gemaakt. Huwelijksdwang lijkt dan ook in het gros van de gevallen aan de wettelijke regeling te ontsnappen. Kortom, er zijn zeker nog verbeterpunten.

Lees het volledige rapport: [Verboden huwelijken; onderzoek naar de werking van de Wet tegengaan huwelijksdwang in de praktijk](#)